

Näringsdepartementet

Dennis.rubing@regeringskansliet.seMarika.kurlberg@regeringskansliet.se

EU-sakråd om EU:s industripolitik

Patent- och registreringsverket, PRV, är myndigheten för immaterialrätt. Vi arbetar för att nya idéer i teknikens och utvecklingens framkant ska stärka Sveriges tillväxt, innovationsförmåga och konkurrenskraft. Det gör vi genom att öka kunskapen om och förståelsen för värdet av immateriella tillgångar hos företag, offentliga aktörer och allmänhet. PRV handlägger patent-, design- och varumärkesansökningar, samt ansvarar för att öka kunskapen om upphovsrätt. Vi vill få företagare, främjare och andra inom innovationsvärlden att hantera sina immateriella tillgångar på bästa sätt för att förbättra sin verksamhet, lönsamhet och tillväxt.

Patent- och registreringsverket (PRV) mottog den 14 april en inbjudan att ge in synpunkter på EU-kommissionens nya industristrategi som presenterades i en kommunikation den 10 mars.

Inledningsvis vill PRV lämna några övergripande kommentarer. Den första är att en strategi som omfattar ett så brett område som näringslivet i stort med nödvändighet blir allmänt hållen. Det är förstås svårt att ha några invändningar mot de tre centrala drivkrafterna; en globalt konkurrenskraftig och ledande industri, en industri som leder vägen till klimatneutralitet samt en industri som formar EU:s digitala framtid. Föga förvånande är det också att Kommissionen fortsätter att driva frågan att ett mer fullständigt genomförande av den inre marknaden innebär lösningen på eller underlättar lösningen för flera av de utmaningar som identifieras.

PRV tilltalas av att Kommissionen lagt in de tre centrala drivkrafterna i ett ekosystem där EU ingår i en global kontext full av utmaningar, där omgivande hänsyn som hållbarhet och socialt ansvarstagande integrerats med målen. På så vis får man klart för sig att det finns ingen magisk silverkula eller enskild åtgärd: allt kräver samverkan och en helhetssyn.

En central punkt för PRV är att strategin tar upp betydelsen av kunskapshöjning om immaterialrätt och insatser för ökat värdeskapande ur immateriella tillgångar. En förutsättning för livskraftiga ekosystem där forskare, institut, småföretag och industri kan samarbeta, är nämligen att aktörerna förstår vad som är immateriella tillgångar och hur man skapar värde ur dessa.

Vidare är det positivt att varje avsnitt av strategin avslutas med en rad handlingsplaner (rubricerade "Making it happen"), där strategins delar omsätts i förslag till konkreta åtgärder. Särskilt positivt är det att Kommissionen lägger så mycket fokus på åtgärder för att komma tillrätta med piratkopieringen, bland annat genom inrättandet av en Single Market Enforcement Taskforce! Flera av de strategier och handlingsplaner som nämns under rubriken "Making it happen" har ännu inte tillgängliggjorts för PRV, så vi ser fram emot att få ge synpunkter på relevanta dokument när så skett.

PRV vill också lyfta upp ett par avsnitt med en stark koppling till immaterialrätten.

2.1, tredje stycket sida 3

"Being able to forge global high-quality standards which bear the hallmark of Europe's values and principles will only strengthen our strategic autonomy and industrial competitiveness."

Det finns ett flertal paralleller mellan standard och immaterialrätt. I strategin nämns att Europa har potential att påverka globala standarder i riktning mot högre kvalitet, vilket skulle bereda väg och skapa efterfrågan för europeiska varor och tjänster. Analogt finns möjligheten att verka för ett pålitligt, rättssäkert och harmoniserat globalt immaterialrättssystem. 90% av Europas exportvärde kan härledas till immaterialrättsintensiv industri, och företagen är därför beroende av fungerande internationella immaterialrättssystem för att lyckas. På så vis skulle såväl högkvalitativa globala standarder som immaterialrättssystem kunna bidra till att skapa en mer tillförlitlig infrastruktur för europeiska företag att nå ut på globala marknader med högkvalitativa och hållbara lösningar.

2.3 sidan 4

Europe must also speed up investment in research and the deployment of technology, in areas such as artificial intelligence, 5G, data and metadata analytics. In 2018, only around one in ten EU companies analysed big data, while only one in four used cloud computing services.

PRV vill betona den immaterialrättsliga aspekten av data, där data och förmågan att analysera data blir en allt viktigare tillgång. Med ökad digitalisering ökar behovet av att säkra och utveckla immateriella tillgångar varför betydelsen av immaterialrätt ökar. Teknisk forskning och utveckling behöver kompletteras med ett juridiskt ramverk och en juridisk infrastruktur. Vi vill också framhålla den potential som global data i form av den kunskapsbas som patentinformation innebär, inte minst för att navigera rätt med insatser för ökad hållbarhet och inte minst användas för att söka miljövänliga alternativ inom olika miljöpåverkande sektorer.

3.1, sidan 5

"The Single Market Barriers Report shows the need to break down the barriers facing businesses when selling goods or more acutely when providing services cross-border."

I anslutning till frågan om fortsatt regelförenkling för företagen finns anledning att nämna två immaterialrättsliga frågor. Det är förstås alltså lika angeläget som någonsin att EU fortsätter driva frågan om det gemensamma patentet och -domstolen. Även när det gäller upphovsrätt finns, trots att DSM-direktivet nyligen antagits, fortfarande betydande skillnader i nationell lagstiftning och rättstillämpning. PRV får regelbundet synpunkter från näringslivet om behovet av en ökad harmonisering inom upphovsrätten för att underlätta för företag som agerar i flera medlemsstater.

5., första stycket sidan 15:

“As well as focusing on specific technologies, Europe also needs to look closely at the opportunities and challenges facing industrial ecosystems. These ecosystems encompass all players operating in a value chain: from the smallest start-ups to the largest companies, from academia to research, service providers to suppliers.”

För att skapa livskraftiga ekosystem där forskare, institut, småföretag och industri kan samarbeta, krävs att ingående aktörer har kunskap om immateriella tillgångar och hur man skapar värde ur dessa. Ett öppet innovationsklimat, där resultat, information och data ska delas, kräver tydlighet i vem som äger vad och hur utkomsten ska delas mellan parterna. PRV bedömer, i likhet med många europeiska immaterialrättsmyndigheter, att det råder stor kunskapsbrist inom den akademiska forskarvärlden och bland mindre företag (SMF) beträffande strategisk hantering av immateriella tillgångar. Kunskapshöjande insatser mot dessa målgrupper har därför potential att öka tillit och samarbetsförmåga, samt maximera nytta och värde som skapas i dessa ekosystem. PRV delar Kommissionens fokus på småföretagande och att detta satts in i ett sammanhang av digitalisering och hållbarhet. Just när det gäller småföretag vill PRV framhålla den roll som PRV och andra nationella myndigheter har för att stötta dessa företag med kunskapshöjning inom immaterialrättsområdet, dels till företagen själva, dels till deras medaktörer i form av finansärer, främjare och andra myndigheter.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Peter Strömbäck efter föredragning av chefsjuristen Magnus Ahlgren. Vid ärendets slutliga beredning har även medverkat seniore rådgivaren Martin Lidén.

Peter Strömbäck

Magnus Ahlgren